

Tillsynsplan 2014

TILLSYN 3/14

Kemikalieinspektionen är en myndighet under Miljödepartementet. Vi arbetar i Sverige, inom EU och internationellt för att utveckla lagstiftning och andra insatser som främjar god hälsa och bättre miljö. Vi har tillsyn över reglerna för kemiska produkter och ämnen i varor och gör inspektioner. Vi granskar och godkänner bekämpningsmedel innan de får användas. Vårt miljö-kvalitetsmål är Giftfri miljö.

© Kemikalieinspektionen, mars 2014.

Artikelnummer: 511 117.

Förord

Tillsynsplanen beskriver vilka tillsynsaktiviteter som prioriteras för 2014 inom Kemikalieinspektionens område.

Planen har tagits fram av chefen för Avdelningen för tillsyn och registratur Agneta Westerberg, chefen för enheten för tillsyn av bekämpningsmedel och varor Mats Forkman, chefen för enheten för tillsyn av kemiska produkter Camilla Zetterberg och avdelnings-samordnare Karin Berghöök. Den har beslutats av Kemikalieinspektionens generaldirektör, Nina Cromnier.

Sundbyberg i februari 2014

Kemikalieinspektionen

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	5
Summary.....	5
1. Inledning.....	6
2. Kemiska produkter.....	6
2.1 Kort beskrivning av tillsynsområdet.....	6
2.2 Strategier för urval.....	8
2.3 Tillgängliga resurser.....	9
2.4 Planerade tillsynsaktiviteter.....	9
3. Bekämpningsmedel.....	10
3.1 Kort beskrivning av tillsynsområdet.....	10
3.2 Strategier för urval av tillsynsprojekt.....	11
3.3 Tillgängliga resurser.....	12
3.4 Planerade tillsynsaktiviteter.....	13
4. Varor.....	13
4.1 Kort beskrivning av tillsynsområdet.....	13
4.2 Strategier för urval.....	15
4.3 Tillgängliga resurser.....	15
4.4 Planerade tillsynsaktiviteter.....	15
Bilaga 1 – Laglista.....	17
Bilaga 2 – Sammanställning branschföreningar.....	20

Sammanfattning

Enligt Miljötillsynsförordning (2011:13) ska en myndighet som tilldelats operativa tillsynsuppgifter avsätta resurser som i tillräcklig grad motsvarar behovet av tillsyn samt ha personal med tillräcklig kompetens för tillsynsarbetet.

Myndigheten ska också årligen upprätta en tillsynsplan som baseras på de identifierade problemområden avseende riskminskning som beskrivs i myndighetens behovsutredning.

Följande tillsynsplan utgår från de tillsynsbehov som beskrivs i Kemikalieinspektionens behovsutredning som fastställdes i december 2013.

Tillsynsplanen ger en överblick av det operativa tillsynsbehovet och fungerar som strategiskt styrdokument som anger hur tillsynsaktiviteter prioriteras i förhållande till tillgängliga resurser.

Tillsynsplanen beskriver enbart Kemikalieinspektionens operativa tillsynsarbete inklusive allt tänkbart för- och efterarbete. Tillsynsvägledning, tillsynsarbete som sker i EU-samverkan samt återkoppling till regelutveckling tas inte upp i detta dokument.

Kemikalieinspektionen delar in den operativa tillsynen i tre huvudområden; kemiska produkter, varor och bekämpningsmedel. Under varje huvudområde beskrivs aktuella prioriteringar samt en sammanställning av 2014 års planerade projekt.

Summary

According to the Environmental Enforcement Ordinance (2011:13), an authority which has been given the task to carry out operational enforcement must allocate sufficient resources to meet the need for supervision and have staff with adequate skills for the supervisory work.

The authority shall also establish an annual enforcement plan based on the identified problem areas relating to risk reduction as described in the Swedish Chemical Agency's investigation on requirements settled in December 2013.

The plan provides an overview of the operational supervision requirement and serves as a strategic policy document that specifies how inspection activities are prioritised in relation to available resources.

The plan only describes the operational enforcement work, including any preparatory or concluding work. Guidance, supervision within the EU and reference to regulatory developments are not considered in this document.

The Swedish Chemicals Agency divides the operational supervision into three main areas: chemical products, articles and pesticide products. Current priorities and a summary of the 2014 planned projects are described under each main area.

1. Inledning

Enligt *Miljötillsynsförordning (2011:13)* §§ 6-10 ska en myndighet som tilldelats operativa tillsynsuppgifter avsätta resurser som i tillräcklig grad motsvarar behovet av tillsyn samt ha personal med tillräcklig kompetens för tillsynsarbetet. Myndigheten ska också ha gjort en utredning om tillsynsbehovet inom hela sitt ansvarsområde enligt miljöbalken.

Myndigheten ska för sina verksamhetsområden varje verksamhetsår upprätta en tillsynsplan baserad på bland annat behovsutredningen. Tillsynsplanen ska beskriva hur tillsynsarbetet ska bedrivas. En statlig operativ tillsynsmyndighet ska dessutom beskriva i tillsynsplanen hur myndigheten har avvägt fördelningen av resurser inom och mellan olika ansvarsområden enligt miljöbalken och hur resurserna har prioriterats efter det tillsynsbehov som finns.

Tillsynsarbetet ska regelbundet följas upp och utvärderas. Tillsynsplanen ska beslutas av den inom myndigheten som beslutar om användning av myndighetens resurser.

Tillsynsplanen beskriver hur Kemikalieinspektionen kommer att prioritera sina tillsynsinsatser utifrån behovsutredningens slutsatser.

I det operativa tillsynsarbetet inkluderas allt arbete före, under och efter inspektionerna, rapportsammanställningar, viss inläsning på projektområdet, deltagande på mässor eller andra informationsaktiviteter riktade till företagen såsom branschvisa möten eller föreläsningar etc.

I Sverige bedriver även kommuner och länsstyrelser tillsyn på kemikalieområdet, detta arbete är omfattande och betydelsefullt. Dessa myndigheter har egna tillsynsplaner som bland annat beskriver deras kemikalietillsyn. Denna plan beskriver enbart Kemikalieinspektionens operativa tillsynsverksamhet.

Andra arbetsområden såsom tillsynsvägledning, tillsynssamverkan inom EU samt återkoppling till regelutveckling m.m. är inte inkluderat i tillsynsplanen. Tillsynsvägledningen presenteras i en egen plan för tillsynsvägledning 2013-2015.

Med tillsyn på kemikalieområdet avses här myndigheternas tillsynsområde över skydd av människors hälsa och den yttre miljön vid hantering av kemiska produkter, varor och biotekniska organismer enligt *Miljötillsynsförordning (2011:13)*. Se bilaga 1 för en sammanfattning av de lagar, förordningar och föreskrifter som Kemikalieinspektionen har tillsynsansvar för. Dessa regler styr i första hand Kemikalieinspektionens tillsynsarbete.

Kemikalieinspektionen delar in den operativa tillsynen i tre huvudområden; kemiska produkter, varor och bekämpningsmedel. Under varje huvudområde beskrivs aktuella prioriteringar samt en sammanställning av 2014 års planerade projekt.

2. Kemiska produkter

2.1 Kort beskrivning av tillsynsområdet

Kemikalieinspektionen har ansvar att bedriva tillsyn över tillverkare och importörer (primärleverantörer) i Sverige. I den operativa tillsynen av kemiska produkter granskar myndigheten framför allt att produktinformationen (märkning och säkerhetsdatablad) uppfyller de krav som ställs enligt kemikalielagstiftningen och att anmälningarna till produktregistret är korrekta. De företag som anmäler kemiska produkter varierar i storlek. De varierar också i antal

importerade/tillverkade produkter, volymer samt i hur farliga produkterna är för hälsa och miljö. Det betyder att det finns en stor spännvidd mellan företagen vad gäller deras påverkan på kemiska risker i samhället och potentialen för riskminskning på marknaden.

Nedan ges en sammanställning för de regelområden som kan komma ifråga vad gäller tillsyn av kemiska produkter hos primärleverantörer. Observera att det inte är någon totallista.

Regelområden ¹	Beskrivning
Reach	Den europeiska kemikalielagstiftningen Reach, förordning 1907/2006/EG, är en stor lagstiftning som börjar gälla vid olika tidsspann ända fram till 2018. Regler om begränsningar och säkerhetsdatablad har redan trätt i kraft. Registreringsplikt började gälla från 1 december 2010 för högvolymännen. Resten införs stegvis fram till 2018. Regler om särskilt tillstånd träder succesivt i kraft med början av augusti 2014.
Klassificering och märkning	Klassificering och märkning av kemiska produkter enligt kriterier i KIFS 2005:7 och 1272/2008/EG (CLP).
Säkerhetsdatablad	Säkerhetsdatablad ska finnas för kemiska produkter enligt bilaga II till förordning 1907/2006/EG, REACH.
Förpackningsregler	Konsumentprodukter ska till exempel ha barnskyddande förslutning och kännbar varningsmärkning. KIFS 2008:2
Överlåtelsestillstånd	Särskilt farliga produkter kräver tillstånd för överlåtelse i Sverige. KIFS 2008:2.
Produktregistret	Företag som tillverkar och importerar kemiska produkter behöver anmäla dessa till Kemikalieinspektionens produktregister.
Begränsningsregler	Begränsningar finns både nationellt och i EU-lagstiftning. Exempel är: § Bly i färger § CMR*- ämnen till konsumenter § PFOS § VOC i färger och lacker § Klorerade lösningsmedel * <i>Cancerframkallande, mutagena och reproduktionstoxiska ämnen</i>
Regler om tvätt- och rengöringsmedel	Begränsar användningen av svårnedbrytbara tensider och innehåller särskilda krav på innehållsdeklarationer m.m.
Produktsäkerhet	För kemiska produkter är det ovanligt att använda denna lag, men det kan förekomma om inga andra regler eller begränsningar finns.

Tabell 1. Sammanställning av regelområden som kontrolleras vid tillsyn av kemiska produkter.

¹ Utförligare regelbeskrivningar finns i bilaga 1.

Många av de företag som Kemikalieinspektionen bedriver tillsyn över finns registrerade i Kemikalieinspektionens produktregister. Företag som tillverkar, importerar eller till Sverige för in kemiska produkter ska anmäla verksamheten och produkterna till Kemikalieinspektionens produktregister. Registret är ett viktigt underlag för Kemikalieinspektionens urval av företag och underlättar planeringen av inspektionsverksamheten. Registret har cirka 3 200 företag och cirka 90 000 kemiska produkter anmälda.

2.2 Strategier för urval

Det krävs strategier för urval av projekt och tillsynsobjekt. Kemikalieinspektionens övergripande mål i tillsynen är riskminskning. Nedan listas några kriterier som kan vara aktuella vid urval:

- **Regler**, särskilt nya regler. Reglerna styr i första hand vilken tillsyn som ska bedrivas eftersom reglerna är grunden för att kunna ställa krav i tillsynen.
- **Produkter/företag** med tillverkning/import av stora volymer eller många produkter vars produkter medför stor **exponering** och/eller stor **spridning**.
- Företag med **brister i redovisningar** till produktregistret (till exempel inga sammansättningsuppgifter). Dessa företag kan ha ett större tillsynsbehov än andra.
- Produkters **farlighetsklassificering**. De produkter som klassificeras som ofarliga bedöms ha ett lägre tillsynsbehov.
- Företag med produkter som innehåller **särskilt farliga ämnen**.
- **Regleringsbrev och regeringsuppdrag**
- **Region** Att begränsa tillsynen till ett geografiskt område ger fördelar rent logistiskt (resor).
- **Branscher** Användningsområde produktgrupp. Olika grupper kan ha olika stort behov av tillsyn.
- **Högriskgrupper** Produkter som används mer frekvent av exempelvis barn.
- **Krav från EU** - till exempel projekt i Reach-Forum, analys av växtskyddsmedel eller rapporteringskrav från kommissionen inom ett visst regelområde.
- **Löpande tips** Brev, e-post och telefonsamtal inkommer till myndigheten om bristfälliga produkter eller förhållanden. De högprioriterade av dessa väljs ut för inspektion.

2.3 Tillgängliga resurser

Tillgängliga resurser för operativ tillsyn av kemiska produkter 2014 är cirka 8,4 årsarbetskrafter.

Aktivitet	Antal dagar	Beräkning	Årsarbetskrafter
Operativ tillsyn	1366	1366/162*	8,4

Tabell 2. Tillgängliga resurser för operativ tillsyn av kemiska produkter under 2014 räknat som antal dagar och årsarbetskrafter.

* Räknat på 162 persondagar planerbar tid per hel årsarbetskraft.

Inom tillsynsområdet kemiska produkter har deltagande i europeiska samverkansprojekt prioriterats. Genom att delta i sådana projekt ges förutsättningar till utbyte med andra länder. Kemikalieinspektionen kan dra lärdom av hur deras tillsyn bedrivs och bidra med vår kunskap. Eftersom kemikaliemarknaden är global är det en fördel att genomföra gemensamma insatser då dessa får större genomslag.

2.4 Planerade tillsynsaktiviteter

Kemikalieinspektionen arbetar i projektform med prioriteringar utifrån bransch, regelområde, typ av produkter/kemikalier, eller geografisk region. Projektformen underlättar samordning med branscher samt ger fördjupning och fokus på området. För 2014 har vi planerat följande projekt inom den operativa tillsynen av kemiska produkter.

Tillsynsaktivitet	Beskrivning av aktiviteten
Regionala inspektionsomgångar (RIO)	Geografiskt urval av företag som är nya, alternativt inte inspekterade under senaste fem åren. Inspektionerna sker utifrån ett brett perspektiv inom vårt tillsynsansvar, utan fokus på specifik lagstiftnings- eller produktgrupp.
Produkter som innehåller ämnen i bilaga XIV	Informera företag som har produkter som innehåller ämnen på bilaga XIV i Reach som kommer bli föremål för tillståndsprövning. Målet är att informera samtliga företag och få uppgifterna i produktregistret uppdaterade.
Sport och fritid	Inspektioner och analyser av produkter såsom lim för cykelreparationer, skidvallor och nagellim. Ett stort antal RAPEX-anmälningar har satt fokus på behovet.
Kvalitetsprojekt inom Produktregistret	Ett urval av företag som trots uppmaning inte kompletterat sina uppgifter i Produktregistret kommer att inspekteras. Utöver tillsynsaspekten syftar projektet till att hitta metoder att identifiera företag som borde vara registrerade men som inte är det.

Bilvårdsprodukter	Via inkommande tips har vi uppmärksammat bristande produktinformation hos bilvårdsprodukter.
Pilotprojekt inom FORUM enligt Reach.	Inväntar ytterligare information i samband med FORUM:s möte i mars 2014.
Löpande ärenden från andra myndigheter	ECHA-ärenden, Statement of non compliance, SONC. Transportstyrelsen; ärenden om svavelhalt i marint bränsle.
Tips	S.k. tips i form av brev, e-post och telefonsamtal inkommer till myndigheten om ”bristfälliga” produkter (misstänks inte uppfylla krav i lagstiftningen, etc.). Dessa prioriteras och vissa väljs ut för inspektion och kontroll.

Tabell 3. Planerade tillsynsaktiviteter för kemiska produkter under 2014.

3. Bekämpningsmedel

3.1 Kort beskrivning av tillsynsområdet

Bekämpningsmedel är en kemisk produkt, men eftersom bekämpningsmedel omfattas av speciell lagstiftning som bland annat ställer krav på godkännande, så har Kemikalieinspektionen internt brutit ut tillsynen av bekämpningsmedel till ett eget ansvarsområde.

Bekämpningsmedel är enligt definition en kemisk eller biologisk produkt som är avsedd att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Här ingår oftast biotekniska organismer.

Alla bekämpningsmedel (både yrkesmässiga och konsumentprodukter) som används i Sverige måste vara förhandsgranskade och godkända av Kemikalieinspektionen. Bekämpningsmedel ska också anmälas till Kemikalieinspektionens produktregister och de omfattas av reglerna om klassificering, märkning och säkerhetsdatablad. Ytterligare krav för märkning och information finns dessutom för bekämpningsmedlen. I tillsynen av bekämpningsmedel granskar myndigheten bland annat att produkterna har ett godkännande, att mängden aktiv substans överensstämmer med godkännandet samt att produkterna uppfyller kraven om produktinformation.

Nedan ges en översyn av tillsynen som är aktuell inom området för bekämpningsmedel.

Regelområden	Beskrivning
Godkända bekämpningsmedel	<p>Endast bekämpningsmedel som är godkända eller har dispens av Kemikalieinspektionen får säljas, vilket kontrolleras. Produkter som tidigare har fått säljas men numera har saluförbud kontrolleras också. Några bekämpningsmedel omfattas av undantag från godkännandekravet.</p> <p>Från och med 14 juni 2011 gäller en ny förordning, (EG) nr 1107/2009, för växtskyddsmedel med regler om reklam, registerhållning m.m.</p> <p>Från och med den 1 september 2013 gäller den nya biocidförordningen (EG) nr 528/2012.</p>
Analyser	Verksamma ämnen analyseras för att se om halterna stämmer med godkännandet och att rätt verksamt ämne ingår i produkten.
Klassificering och märkning	Klassificering och märkning av kemiska produkter enligt kriterier i KIFS 2005:7, förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP) och särskilda märkningsregler för bekämpningsmedel som finns i KIFS 2008:3.
Säkerhetsdatablad	Säkerhetsdatablad ska finnas för farliga kemiska produkter enligt bilaga II i Reachförordningen, (EG) nr 1907/2006.
Förpacknings- och förvaringsregler	Konsumentprodukter ska till exempel ha barnskyddande förslutning och kännbar varningsmärkning. KIFS 2008:2 och särskilda förpackningsregler för biocider KIFS 2008:3.

Tabell 4. Sammanställning av regelområden som kontrolleras vid tillsyn av bekämpningsmedel.

Kemikalieinspektionen kan enbart bedriva tillsynen nationellt. Tillsynen försvåras av att 40 procent av företagen har godkännande (192) finns i länder utanför Sverige. Uppskattningsvis finns det ytterligare cirka 100 aktörer på den svenska marknaden som antingen importerar eller tillverkar icke godkända bekämpningsmedel.

3.2 Strategier för urval av tillsynsprojekt

Kemikalieinspektionens övergripande mål i tillsynen är riskminskning. Det påverkar vilket urval och vilka prioriteringar som görs av projekt och tillsynsobjekt. De kriterier som kan vara aktuella vid urval är följande:

- **Regler** Särskilt nya regler. Reglerna styr i första hand vilken tillsyn som ska bedrivas eftersom reglerna är grunden för att kunna ställa krav i tillsynen.

- **Otillåtna medel** Större delen av de tips som inkommer till Kemikalieinspektionen gäller produkter som saknar godkännande. Otillåtna bekämpningsmedel där hälso- och miljörisker inte utvärderats kan medföra onödiga och oacceptabla faror för användare, konsumenter och miljön. Det krävs större insatser för att komma tillrätta med problemet.
- **Analys** I ett försök att se om företagen verkligen uppfyller de krav som ställs i godkännandet av ett bekämpningsmedel skulle ett analysprojekt behöva utföras (detta är även ett krav från EU). Analyserna kan utföras regelbundet, exempelvis vart tredje år och fokus läggs på det verksamma ämnet i både växtskyddsmedel och biocider. Hittills har stickprov visat acceptabla halter, men en grundligare tillsyn bör utföras.
- **Kontroll av dispenser** Ett flertal företag har för närvarande dispenser som bland annat gäller tillfälliga utförsäljningar av vissa produkter som saknar godkännande. Inkomna tips till myndigheten har visat att ett antal av de dispensererna missbrukats. Det behövs därför en kontroll för att se hur hanteringen går till.
- **Upphörda godkännanden** Vissa produkter har godkännanden som upphört och finns trots det ute på marknaden. En kontroll av de produkterna skulle kunna ske i form av ett samverkansprojekt liknande bekämpningsmedelsprojektet 2008 tillsammans med de lokala tillsynsmyndigheterna. När kommunerna deltar blir tillsynen mer enhetlig och får större genomslag.
- **Produktinformation** Korrekt och tydlig information via säkerhetsdatablad och etiketter är av yttersta vikt. Detta gäller i synnerhet växtskyddsmedel som används på grödor som förädlas till livsmedel. Rätt dos och behandlingstidpunkt kan vara avgörande för resthalter. Det är givetvis också viktigt att minska användarens exponering av produkterna. Likaså exponeringen för biocidprodukter (till exempel myggmedel) då dessa används under mindre kontrollerade former.
- **Kontroll av förbud**
- **Kunskapsöverföring** Kemikalieinspektionen behöver i större utsträckning satsa på att utbilda och informera leverantörer, användare och konsumenter om bekämpningsmedel.
- **Löpande tips** Brev, e-post och telefonsamtal inkommer till myndigheten om bristfälliga produkter eller förhållanden. De högprioriterade av dessa väljs ut för inspektion.

3.3 Tillgängliga resurser

Tillgängliga resurser för operativ tillsyn av bekämpningsmedel 2014 är cirka 2,9 årsarbetskrafter.

Aktivitet	Antal dagar	Beräkning	Årsarbetskrafter
Operativ tillsyn	476	$476/162^*$	2,9

Tabell 5. Tillgängliga resurser för operativ tillsyn av bekämpningsmedel under 2014 räknat som antal dagar och årsarbetskrafter.

* Räknat på 162 persondagar planerbar tid per hel årsarbetskraft.

3.4 Planerade tillsynsaktiviteter

För 2014 planeras följande projekt inom den operativa tillsynen av bekämpningsmedel.

Tillsynsaktivitet	Beskrivning av aktiviteten
Aldrig eller sällan inspekterade företag	Inspektioner på plats och via brev av företag som är registreringsinnehavare eller ombud för godkända bekämpningsmedel som antingen inte inspekterats på länge eller tidigare inspekterats med påpekanden som inte följts upp. Fokus är på granskning av produktinformation (säkerhetsdatablad, märkning och bruksanvisning) samt information om regler till företagen.
Kontroll av användningsvillkor för växtskyddsmedel	Inspektioner på plats och via brev av företag med fokus på kontroll av märkning av växtskyddsmedel. Fokus är på granskning av produktinformation såsom användningsvillkor i ny utformning.
Analys av bekämpningsmedel	Kontroll av växtskyddsmedels halt av verksamt ämne mot godkännandet. Kommer att ske genom kontroll av dokumentation och genom kemiska analyser.
Tips	S.k. tips i form av brev, e-post och telefonsamtal inkommer till myndigheten om ”bristfälliga” produkter (misstänks inte uppfylla krav i lagstiftningen, luktar starkt av kemikalier etc.). Dessa prioriteras och vissa väljs ut för inspektion och kontroll.

Tabell 6. Planerade tillsynsaktiviteter för bekämpningsmedel under 2014.

4. Varor

4.1 Kort beskrivning av tillsynsområdet

En *vara* definieras i Reach som ett föremål som under produktionen får en särskild form, yta eller design, vilken i större utsträckning än dess kemiska sammansättning bestämmer dess funktion (artikel 3.3). Exempel på varor är kläder, möbler, leksaker, datorer, bilar etc.

Kemikalieinspektionen har sedan tidigare fokuserat tillsynsverksamheten på kemiska produkter och inte tittat så mycket på kemiska risker från varor. Myndigheten har dock under de senaste åren lagt allt större fokus på varutillsyn vilken bland annat är prioriterad i *Handlingsplan för giftfri vardag*². Även inom EU och globalt i andra länder så har fokus ökat på kemiska risker från varor. Målsättning är att öka tillsynen på varuområdet.

I dagsläget ger regelverket för varor inte lika gott stöd för tillsyn som för kemiska produkter och bekämpningsmedel. Här finns miljöbalkens generella regler om allmän försiktighet och produktsäkerhetslagen som säger att bara konsumentprodukter som är säkra ur hälsosynpunkt

² Kemikalieinspektionen har på uppdrag av regeringen tagit fram en handlingsplan för en giftfri vardag. Att minska de kemiska riskerna i vardagen är ett steg på vägen att nå riksdagens miljö kvalitetsmål Giftfri miljö.

får sättas ut på marknaden. För vissa varugrupper finns detaljregler som begränsar användningen av specifika kemiska ämnen, till exempel avgivning av nickel från smycken; bly, kadmium och vissa bromerade flamskyddsmedel i elektrisk och elektronisk utrustning och användning av vissa ämnen i leksaker, till exempel mjukgörare (ftalater).

Nedan ges en sammanställning för de regelområden som kan komma ifråga vad gäller varutillsyn och beskrivning av vilka objekt som kan omfattas av den tillsynen.

Regelområden	Regel ³	Varugrupper
Produktsäkerhet	Produktsäkerhetslagen (2004:451)	Varor som kan utgöra någon typ av kemisk hälsorisk.
Leksakers säkerhet	Lag (2011:579) om leksakers säkerhet	Leksaker när det gäller deras brännbarhet och kemiska egenskaper.
Information om varor enligt Reach	Reach artikel 33	Alla typer av varor som innehåller särskilt farliga ämnen enligt Reach (SVHC-ämnen upptagna på kandidatförteckningen). Informationen ska åtminstone omfatta namnet på det aktuella ämnet.
Varor som ska anmälas enligt Reach	Reach artikel 7	Förutsättningen för registreringsanmälan är att ämnet i fråga är avsett att avges från varan. Ett av mycket få exempel är dofttradergummin. Sedan 1 juni 2011 ska ämnen som finns upptagna på kandidatförteckningen och finns i varor anmälas, dock med vissa undantag.
Begränsningsregler EU	1907/2006/EG (Reach), bilaga XVII. Direktiv 2011/65/EU (RoHS). Förordning (EG) nr 850/2004 (POPs).	Exempel i varor: § Nickel i smycken § Ftalater i leksaker § Kadmium i varor, särskilt plaster § PAH i däck § Azofärgämnen i textilier § Kortkedjiga klorparaffiner (POPs) § Vissa tungmetaller m.m. i elektriska produkter (RoHS)
Begränsningsregler Nationellt	SFS 1998:944 KIFS 2008:2	Exempel i varor: § Formaldehyd i träskivor § Kvicksilver i varor

Tabell 7. Sammanställning av regelområden som kontrolleras vid tillsyn av varor.

³ Utförligare regelbeskrivningar finns i bilaga 1.

4.2 Strategier för urval

Kemikalieinspektionen har utvecklat och systematiserat sin metod för prioriteringsbedömning vid urval utifrån följande aspekter.

- Risk relaterat till användningsmönster
- Risk relaterat till särskilt känsliga grupper
- Sannolikhet för förekomst av farligt ämne
- Möjlighet till effektiv tillsyn utifrån befintligt regelsystem
- Möjlighet att genomföra tillförlitliga tester och analyser
- Bedömd kunskapsnivå om farliga ämnen inom den specifika branschen.

En sammanvägning av dessa faktorer anger prioriteringsnivå för tillsyn samt med vilket tidsintervall tillsynen bör ske.

4.3 Tillgängliga resurser

Tillgängliga resurser för operativ tillsyn av varor 2014 är cirka 6,5 **årsarbetskrafter**.

Aktivitet	Antal dagar	Beräkning	Årsarbetskrafter
Operativ tillsyn	1060	1060/162*	6,5

Tabell 8. Tillgängliga resurser för operativ tillsyn av varor under 2014 räknat som antal dagar och årsarbetskrafter.

* Räknat på 162 persondagar planerbar tid per hel årsarbetskraft.

4.4 Planerade tillsynsaktiviteter

Nedan listas de projekt som Kemikalieinspektionen valt att fokusera på under 2014. En motivering till projekten och lagrum finns också inlagda. Kemikalieinspektionens Strategi för effektiv tillsyn över kemikalier i varor (KemI rapport 4/11) och handlingsplanen för en giftfri vardag är grunden för inriktningen av varutillsynen 2014.

Tillsynsaktivitet	Beskrivning av aktiviteten
Samverkansprojekt om smycken	Samverkansprojekt med kommuner inriktat på smycken och liknande varor. Kommunerna inspekterar i detaljhandeln under våren. Kemikalieinspektionen gör besöksinspektioner av primärleverantörer baserat på resultatet från kommunernas inspektioner. Smycken kontrolleras genom analyser mot främst bestämmelserna för bly, kadmium och nickelavgivning.
Material i inomhusmiljön	Inspektioner av företag som tillverkar, importerar och tillhandahåller textilier som används i det egna hemmet och offentlig miljö. Inspektioner görs på plats och kompletteras med kemiska analyser. Fortsättning på projekt 2012 som var inriktat på golv och 2013 som var inriktat på möbeltextilier.

Leksaker	Granskning av leksaker genom kemiska analyser och kontroll av dokumentation via brevinspektioner. Grundas på resultatet av tidigare års inspektioner som visade på stora brister hos vissa företag, och på nya bestämmelser vad gäller kemikalieinnehåll i leksaksdirektivet (trädde i kraft juli 2013).
Elektrisk och elektronisk utrustning	Granskning av elektrisk och elektronisk utrustning genom kemiska analyser och kontroll av dokumentation via brevinspektioner. Dels prövas utrustning som vi får via Elsäkerhetsverket och dels införskaffas vissa varor av Kemikalieinspektionen. Grundas på resultatet av tidigare års inspektioner som visade på stora brister hos många varor.
Konsumentelektronik	Granskning av konsumentelektronik av typen surfplattor och smartphones genom kontroll av dokumentation enligt RoHS-direktivet via brevinspektioner och kemiska analyser.
Byggvaror och inredning	Granskning av byggvaror och inredning genom kemiska analyser och via brevinspektioner.
Plastvaror	Granskning av olika enklare typer av konsumentvaror av plast genom kemiska analyser och brevinspektioner. Exempel på varor är detaljer på kläder, väskor och liknande av konstläder, även pennskrin och liknande. Grundas på erfarenheter av tidigare projekt där bland annat kortkedjiga klorparaffiner hittats i denna typ av material.
Behandlade varor enligt biocidförordningen	Granskning av en ny bestämmelse (trädde i kraft september 2013) om informationsskyldighet. Detta blir i stor utsträckning ett pilotprojekt för att få en uppfattning om företagens kunskap och regelefterlevnad. Görs om möjligt inom ramen för ett Cleen-projekt.
Lågenergilampor	Granskning av lågenergilampor genom kemiska analyser av kvicksilverinnehåll och kontroll av dokumentation via brevinspektioner.
Tips	S.k. tips i form av brev, e-post och telefonsamtal inkommer till myndigheten om ”bristfälliga” varor (misstänks inte uppfylla krav i lagstiftningen, luktar starkt av kemikalier etc.). Dessa prioriteras och vissa väljs ut för inspektion och kontroll.

Tabell 9. Planerade tillsynsaktiviteter för varor under 2014.

Bilaga 1 – Laglista

Nedan listas de regler som faller under Kemikalieinspektionens tillsynsområde.

Lag/Förordning/Föreskrift/EU förordning
Lag
Miljöbalk (1998:808).
Produktsäkerhetslag (2004:451).
Lag (2011:579) om leksakers säkerhet.
Förordningar
Miljötillsynsförordning (2011:13).
Förordning (2007:19) om PCB m.m.
Förordning (2000:338) om biocidprodukter.
Förordning (2006:1010) om växtskyddsmedel.
Förordning (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter.
Förordning (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer.
Produktsäkerhetsförordning (2004:469).
Förordning (2011:703) om leksakers säkerhet.
Föreskrifter
Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2005:7) om klassificering och märkning av kemiska produkter.
Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:2) om kemiska produkter och biotekniska organismer.
Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:3) om bekämpningsmedel.

EU förordningar

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006/EG om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (**Reach**).

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 (**CLP**).

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 om långlivade organiska föreningar (**POPs**) och om ändringar av direktiv 97/117/EEG.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 om **tvätt och rengöringsmedel** samt ändringsförordning EG nr 907/2006.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av **växtskyddsmedel** på marknaden och Kommissionens förordning (EU) nr 547/2011 av den 8 juni 2011 om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 vad gäller märkningskrav för växtskyddsmedel.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 av den 22 maj 2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av **biocidprodukter**.

EU direktiv/Införlivade i svenska författningar

Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/13/EG och 2004/42/EG om flyktiga organiska föreningar (**VOC**).

Direktiven finns införlivade i svensk lagstiftning inom ramen för miljöbalken, framförallt i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS) 2008:2.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/65/EU om begränsning av användningen av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning (**RoHS 2**).

Direktivet är införlivat i svensk lagstiftning med Förordning (2012:861) om farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning, Bestämmelserna finns inom ramen för miljöbalken i förordning (1998:944) om förbud m.m. och i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS) 2008:2. Dessutom är vissa regler från direktivet införlivat i förordning (2005:209) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter.

Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/45/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om **klassificering, förpackning och märkning av farliga preparat**.

Direktivet finns införlivat i svensk lagstiftning inom ramen för miljöbalken och i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS) 2005:7 om klassificering och märkning av kemiska produkter.

Europaparlamentets och rådets direktiv 67/548/EEG om tillnärmning av lagar och andra författningar om **klassificering, förpackning och märkning av farliga ämnen**.

Direktivet finns införlivat i svensk lagstiftning inom ramen för miljöbalken och i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS) 2005:7 om klassificering och märkning av kemiska produkter och Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS) 2008:2 om kemiska produkter och biotekniska organismer.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/48/EG om **leksaker**s säkerhet.

Direktivet finns införlivat i svensk lagstiftning inom ramen för Lag (2011:579) om leksakers säkerhet och Förordning (2011:703) om leksakers säkerhet.

Bilaga 2 – Sammanställning branschföreningar

Informationen har hittats på de olika föreningarnas webbplatser under december 2011.

Bransch	Primärlev	Detaljhandel	Kommentarer
Barn och baby	47	100	
Leksakshandlarna			
Swedish Toy Ass	31?		
Teko - Sveriges Textil och Modeföretag Service			
Textilimportörerna			
Svensk handel		13 000	
Golvbranschen	36		
Elektronikbranschen	29	8	
Elektriska Hushållsapparat Leverantörer	20		
Leverantörsföreningen för Elektriska Handverktyg	16		90 procent av marknaden
Sveriges Radio- och Hemelektronikleverantörer.	29		90 procent av marknaden
11 stycken	208	13 108	

Branschföreningar från SCB som rör varor

AUDIO VIDEO SVERIGE AKTIEBOLAG

BARNVAGNSHANDLARNAS RIKSFÖRBUND (BRF)

BRANSCHORGANISATIONEN SVENSK ELEKTRONIK

BYGGHERRARNA SVERIGE AB

DIREKTHANDELNS FÖRENING

DÄCK- FÄLG - & TILLBEHÖRLEVERANTÖRFÖRENING

DÄCKSPECIALISTERNAS SERVICE AKTIEBOLAG

FRITIDSBRANSCHERNAS SERVICE AKTIEBOLAG

GLAS-, PORSLINS- OCH HEMUTRUSTNINGSBRANSCHENS LE

GLASBRANSCHFÖRENINGEN

KAKELFÖRENINGEN

MÖBELIMPORTÖRERNAS BRANSCHORGANISATION, MIBO

SKO & TEXTILHANDLARNAS I SVERIGE SERVICE AB

SKOINSTITUTET AKTIEBOLAG

SMYCKEN & KLOCKOR BRANSCHORGANISATION I SVERIGE AB

STJÄRNURMAKARNA AKTIEBOLAG

SVENSK DISTANSHANDEL AB

SVENSK ELEKTRONIK SERVICE AKTIEBOLAG

SVERIGES BILDELSGROSSISTERS FÖRENING

SVERIGES LEKSAKSHANDLARES RIKSFÖRBUNDS SERVICE AB

SVERIGES TIDSKRIFTER AB

TORG- OCH MARKNADSHANDLARNAS EKONOMISKA RIKSFÖRENING

KEMI

Kemikalieinspektionen

Box 2, 172 13 Sundbyberg
08-519 41 100

Besöks- och leveransadress
Esplanaden 3A, Sundbyberg

kemi@kemi.se
www.kemikalieinspektionen.se